

izhaja vsaki torek in soboto. Ako pade na ta dneva praznik, dan poprej.

Uredništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9, kamor je naslavljal pisma.

Nefrankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne uvažujejo pisma brez podpisa.

Rokopisi

dopisov se ne vračajo.

GORICA

stane na leto 10 K, za pol leta 5 K, za četrt leta 2-50.

Upravništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9.

Za oglase

se plačuje od čveterostopne petiti vrste po 14 vin., za večkratni natis primeren popust.

Posamezne številke

stanejo 8 vin. in se prodajajo v raznih goriških trafikah.

Most do Adrije.

Pred leti so se vrgli Nemci in za njimi tudi Italijani potom šolskih društev na Slovence, da bi jih potujili. Po vseh mestih in vaseh so nabirali prineske za ustanovitev šol, v katere so lovili slovenske otroke, da bi jim vzeli to, kar je njim drago in sveto, narodnost in značajnost.

S tem pa niso bili še zadovoljni; prepočasi se jim je izpolnovala goreča želja po razširjenju svojih meja, zato so prišli na drugo sredstvo potujčevanja Slovencev. Osnovali so zloglasno društvo „Südmark“, kateremu je namen nabirati prispevke v svrhu, da bi z njimi nakupovali slovensko ozemlje ter tam naseljevali Nemce iz „rajha“ in druge. Umljivo je, da dobivajo avstrijski Nemci ob slov. mejah veliko denarno pomoč in vspodbudo iz Nemčije, kateri služijo kot pionirji za zgradbo mosta do Adrije.

Namen društvu je nemoralen, in vlada bi morala taka društva zatreti; toda mesto tega gleda nekako z dopadanjem na svoje benjaminčke pri tem delu.

Pred kratkem so imeli občni zbor v Beljaku, na katerem je poročal neki Karol Fraiss o dosedanjih vseh tega društva na Koroškem.

„Dosedaj“ — pravi Fraiss — „smo nakupili 6 velikih, 7 srednjih in 5 majhnih posestev za ponemčevanje. V dveh slučajih smo pridobili le nekaj parcel v okrožitev uže pridobljenih posestev. Skupaj imamo torej 20 nakupil v obsegu 700 oral sveta. Med temi pridobitvami so štiri posestva, katera so bila uže dosedaj v nemških rokah, a v nevarnosti, da pridejo v slovenske, dočim smo 16 posestev nakupili direktno od Slovencev.

Na nakupljenem svetu smo naselili nemške družine — le 17 oral ni še oddanih in sicer imamo na 15 velikih in srednjih posestvih 16 nemških kmetov in družin. Za poskus privabili in naselili smo tri družine obrtnikov in jedno vincarjev. Število vseh naseljenecv znaša skupaj 122.

„Umljivo je“ — nadaljuje Fraiss, „da je to le prvi korak na tem polju, s katerim se pa že moramo pokazati svetu, to tembolj, ker nobeno drugo tovrstno društvo ne more pokazati lepših uspehov.

Naseljenci so po večini Virtemberžani iz okolice heilbronske, nekateri so iz Saksonije, drugi z Ogerskega in s Štajerskega.“

Fraiss pravi dalje, da bi bilo prezigodaj, ko bi hotel uže sedaj izraziti svoje mnenje in izreči sodbo o vspehih ali nevspehih te kolonizacije; vsekako pa obeta začetek mnogo dobrega.

Govornik hvali posebno Virtemberžane, ki so prinesli uže od doma s seboj lepo znanje v vinoreji in sadjarji, so brihtni, delavni in trezni in so se takoj udomacili v novi domovini. — Po večini so zdravi in krepki ljudje, ki nosijo v prsih plemenit namen, napraviti iz svojih sinov neodvisne kmete.

Tu jih imamo torej te Nemce, tu so pokazali in svetu objavili sad svojega „plemenitega“ dela.

No, dokler zborujejo ti gospodje v nemških krajih in delajo propagando za zgradbo mosta do Adrije, jih moramo pustiti pri miru, ker jim ne moremo do živga. Toda take pionirje

imamo tudi med nami, in ti so po večini c. kr. uradniki in profesorji. Tu je treba odpomoči, ki je odvisna le od nas. Tem gospodom je treba pokazati, da se ne damo od njih zafrkavati in ne dopuščamo, da bi na naši zemlji izpodkopavali tla, na katerih stojimo, nam in našim bratom.

Tu v Gorici imamo podružnico društva „Südmark“, kateri predseduje, če se ne motimo, c. kr. profesor. — Ta škandal je treba odstraniti. Poklicani činitelji morajo storiti v tem oziru svojo dolžnost ter zahtevati, da pridejo uradniki, ki so slov. kruha pijani in ne poznajo ne naših ljudi, ne jezika in ne potreb, med nemške koloniste, a na nemška tla.

Našim italijanskim radikalcem imponuje to postopanje in delovanje Nemcev; obžalujejo pa, da jih tudi oni niso posnemali. Posebno v Istri in na Goriškem — pravijo — bi bilo dosti dela na tem polju. Ti ljudje naj pomislijo: Kdor drugim jamo koplje, pade naposled sam vanjo. Ko hitro se posreči Nemcem potujčiti Slovence, naj bodo uverjeni, da bo most do Adrije dovršen in niti v Trstu, niti v Istri in niti na Goriškem ne bo potem več Italijanov, in če bi tudi semtertja bili, bili bi le nemški koloni.

Besede in — dejanja.

„Naš glas“ je lani pred deželno-zborskimi volitvami očital „Slovenski ljudski stranki“, da ustanavlja le posojilnice, po katerih se kmet le zadolžuje, da pa ne mara ustanavljati zadrug, po katerih se kmet razdolžuje. Mimogredé omenjamo, da je „Sl. lj. stranka“ ustanovila tudi razne zadruge.

„Naš glas“ je pred volitvami tudi obljubljal, da bodo agrarni voditelji pričeli take zadruge ustanavljati **takoj** po volitvah. Te obljube niso bile nič drugega kakor volilne limanice. Od zadnjih volitev je preteklo že celo leto, a produktivnih in prodajnih zadrug ni nikjer, čeravno so jih novi osrečevalci našega kmeta obetali. In da pokažejo agrarni voditelji vso svojo nedoslednost, so ustanovili — novo posojilnico, kmečko banko, po kateri se bodo kmetje le „zadolževali“, a ne „razdolževali“. „Kmečki glas“ že kliče kmetom svoj „pejte ga noter“ ter piše: Kmetje, poslužujte se zavoda obojestransko: kdor rabi denar, naj si ga pride izposoditi, kdor ga ima, naj ga prinese hraniti.

V očigled tej najnovejši ustanovitvi dr. Franka mora vsak poznavalec naših goriških razmer vsklikniti: Kaj pa je tebe treba bilo! Mala goriška dežela je z raiffeisenovkami in kmečkimi posojilnicami že vsa prepredena; tudi v Gorici imamo že 3 slovenske denarne zavode, ki zadostujejo vsem potrebam. In zdaj prihaja odvetnik dr. Franko še s svojo posojilnico — s kmečko banko!

Umeje se samo ob sebi, da se ta banka ni ustanovila vsled realne potrebe, ampak le iz političkih strankarskih ozirov. Nova stranka hoče imeti tudi svojo vojno denarnico in če bo banka kolikor toliko uspevala, bo redila vsaj enega pravnega zastopnika. Če bo ta nova posojilnica posojala našemu ubogemu kmetu denar za manjše obresti kakor n. pr. Centralna posojilnica, bomo peli slavo možem, ki so jo ustanovili; če se pa to ne zgodi, bomo

primerno ožigosali egoiste, ki ne gledajo na gospodarski napredek goriških Slovencev, ampak le na svoje interese.

Odborniki „Kmečke banke“ so ti-le gospodje: Ignac Križman, nadučitelj v Dornbergu, Franc Bajt, nadučitelj v Solkanu, Anton Mikuž, gostilničar v Sv. Luciji, Anton Križnič, veleposestnik, župan in tovarnar v Kanalu, Franc Špacapan, posestnik in lastnik opekarne v Ozeljanu, dr. Alojzij Franko, odvetnik in veleposestnik, Ivan Saunig, veleposestnik, župan in solastnik opekarne v Biljah, Fran Obljubek, veleposestnik, Alojzij Bandelj, posestnik, Jesip Klanjšček, posestnik, Rudolf Fiegl, posestnik, Ivan Koglot, posestnik. Ko bi trdili, da so ti gospodje spremenili svoje liberalno mišljenje tekom enega leta, bi jih gotovo le žalili. In vendar so bili skoro vsi ti „agrarci“ še pred enim letom liberalci! Torej?...

„Kmečka banka“ je stvor liberalcev agrarne struje, s katerim hočejo agrarni voditelji kmeta z zlatimi verigami nase prikleniti.

Med odborniki tega denarnega zavoda so ljudje, ki so bili še pred kratkim najzagrizenejši liberalci: med njimi so tudi taki, ki so bili še pri zadnjem zborovanju zaupnikov narodno-napredne stranke izvoljeni v izvrševalni odbor Gabrščekovih liberalcev in so sedaj člani izvrševalnega odbora Frankovih agrarcev. Igra z našim kmetom je menda dovolj prozorna! Ker je liberalizem dandanes diskreditiran, so smuknili razni liberalci v agrarno obleko in se zdaj šulijo za osrečevalce našega kmeta.

Dopisi.

Z Goriškega. (Nasvet o vzgoji iz prijenih otrok.) — Splošna navada je, izprijene otroke navajati k dobremu s kaznimi in s strogostjo ter z zaničevanjem in preziranjem. S takim početjem pa se večkrat ravno nasprotno doseže in otroci si mislijo: Saj taki moramo biti, ker se nas vse ogiblje. V neki občini sta bila dva brata tako izprijena, da Goriška dežela ni imela enakih. Učitelji, duhoven, sosedje, vsi so se trudili, da bi ju spravili na pravo pot po zgoraj navedeni metodi. Pomagalo ni vse nič. Jaz, kot trgovec sem s tema paglavcema imel mnogo posla, ker sta zahajala v mojo trgovino kupovat za stariše in sosede. Uvidel sem, da vse strogo žuganje in kaznenje nič ne izda. Prišel sem z lepa, uljudno, mirno, takorekoč proseč ju navajati k lepemu vedenju. Ker sta bila zelo revna, dal sem jima kak kos stare obleke, stare koščeke kruha itd. in vedno uljudno govoril z njima. In glejte! V moje veliko začudenje je to pomagalo. Postala sta pridna in delavna, da je veselje. (Če bi uvaževali ta nasvet tudi pri vojakihi, bi ne bilo toliko samomorov, kakor se čita žalibog dan na dan. Saj nam je vsem znano, da čimbolji so poveljniki, tembolji so vojščaki in tem manj je samomorov pri takem polku.)

Zato navajam te vrste, da bi tudi drugi tako postopali. Nasvetujem posebno vzgojevalnim odborom ta poskus razmotrivati in se ga poslužiti. Uverjeni naj bodo, da ne bo zaman. S tem se prihrani sodnijam delo in kar je največ: pohujšanje otroškim sovrstnikom. Bog v to pomoz!

Z okolice. (Oklic uredništva „Kmečkega glasa“.) Kmetje! Razširjajte po vseh hišah in krčmah „Kmečki Glas“ pod sviloprejkje. Na tem listu vam vse zapreduje.

Iz Čepovana. — Na Velikonočni pondeljek je celi popoldan in zvečer v tukajšnjih krčmah popival Jakob Pičulin iz Lokovca. V neki krčmi je ponoči na klopi zaspal. Drugo jutro našli so mrtvega. V pijanosti šel je v večnost. Pač bi morali tudi krčmarji gledati, da bi pijanemu ne dajali pijače, dokler hoče piti.

Politični pregled.

Državni zbor.

Maloruski poslanec Lewicki je izročil predsedniku državnega zbora nujni predlog glede odprave ministra rojaka za Galicijo, ali pa razdelitev istega ministerstva v dva dela, namreč rusinsko in poljsko. Isto predlože Malorusi nujni predlog glede uredbe jezikovnega vprašanja v celi državi.

Dr. Kramář o položaju in češki taktiki.

Dr. Kramář objavlja v „Den-u“ članek, v katerem izvaja med drugim:

„Na dnevnem redu je socijalno zavarovanje in skrb je splošna, da bo parlament zopet zaključen. Nemci, ki so ojačeni po vnanji politiki, ne bi potrebovali nič nujnejega, nego da bi češki narod izvolil same radikale in se tako sam izključil iz vsake političke kombinacije. V takem slučaju bi se vlada opirala samo na Nemce, v nadi, da jej pri-skočijo Poljaki vsikdar zopet na pomoč. Nemški Čehi so storili vse možno, da bi nas izrinili iz pozicij, ki smo jih imeli, ter nas bi potisnili v opozicijo. Mi smo, kakor da bi bili sledili neki nepremagljivi sugestiji, storili vse ono, kar so zahtevali gospodje v praškem kazinu.

Z nespametnim radikalizmom smo pomagali vreči Beckov kabinet in to na način, da nismo mogli postaviti nič boljšega na njegovo mesto. Za barona Becka je bilo vladanje s pomočjo Čehov podlaga njegovi politiki; baron Bienenrth pa je pripravljen vladati brez Čehov in tudi proti Čehom. Po čudovitih pogreškah Anglije, Rusije in Srbije, ki so gonile Avstrijo v naročje Nemčije, se moramo Slovani zelo previdno izogibati vsem taktičnim pogreškam, posebno pa takim, s katerimi bi se s praznim radikalizmom izključili iz vsake političke kombinacije.

Državni poslanec Kaftan umrl.

V četrtek zjutraj je umrl v Pragi mladočeški državni poslanec Kaftan v 68. letu svoje starosti. Pokojnik je bil veščak v tehničnih in posebno v železniških zadevah.

Sekcijski šef Jorkaš Koch umrl.

Bivši sekcijski šef, bivši voditelj finančnega ministerstva, Poljak baron Jorkaš Koch, ki se je jako odločnega pokazal napram Mažarom v zadevi ogrske banke je v četrtek umrl.

Ogrsko ministerstvo demisijonira.

V pondeljek bode naznanil ogrski ministerski predsednik Weckerle ogrskemu parlamentu, da je ministerstvo podalo svojo ostavko.

Poslanec Schneider proti agrarcem.

Krščansko-socijalni posl. Schneider je na nekem shodu napadal agrarce, ki da uganjajo egoistično politiko, ka-

tero ne bo možno nadaljevati. Na Dunaju da se ne more več izhajati brez srbske in romunske živine. Nekega voralsberskega poslanca je vprašal: Koliko živine spravljaja Voralsberg na dunajski trg? Odgovor: „Nič, a mi moremo imeti visoke cene na Dunaju, radi izvažanja v Švico in na Bavarsko“. Take politike se ne sme imenovati drugače, nego politiko odiranja!

Jezikovno vprašanje v Dalmaciji.

V enketi radi uvedbe jezikovnega vprašanja v Dalmaciji je došlo do sporazumljenja. V bodoče bo notranji uradni jezik hrvatski, le italijanske uloge se bodo reševale in tudi v notranjem uradovanju razpravljale v italijanskem jeziku. Poleg tega je določena dvojezičnost za napise, tiskovine in proglase v petih glavnih mestih dežele, ki imajo več kot pet od sto italijanskega prebivalstva.

Dogodki v Carigradu.

O dogodkih v Carigradu se ne more nič gotovega poročati. Vesti si hudo nasprotujejo. Kar se je včeraj poročalo kakor gotovo dejstvo, se danes zanika. Zdi se, da razburjenje na Turškem traja dalje in da ljudstvo je po veliki večini na strani Mladoturkov. Mladoturki zahtevajo energično, da mora sultan odstopiti, kar se po turškem koranu (veri) pa ne more kar tako zgoditi, kajti koran ne dovoljuje odstopa nobenemu sultanu izven v slučaju, da sultan znori. Prej bo torej treba sultana proglasiti norcem, šele potem je misliti na sultanov odstop. Poroča se dalje, da je v turškem parlamentu glasovalo 150 poslancev za to, da mora sultan odstopiti. Kaj se bo zgodilo, dosedaj še noben ne ve. Zadnja poročila pravijo, da je mladoturška vojska zbrana pred Carigradom in da je prišlo uže do bojov. Drugi pa pišejo, da je prišlo med sultanom in Mladoturki do neke sprave. Kakor rečemo, zmešnjava je sedaj na Turškem velikanska in priti zna uže danes ali jutri do usodepolnih dogodkov.

Domače in razne vesti.

Izvid ces. kr. kmetijsko-kemičnega poskušališča v Gorici o modri galici, ki jo ima v zalogi „Goriška zveza“, se glasi: „Spričevalo št. zap. 40. št. 7570. Podpisano vodstvo potrjuje, da ima vzorec bakrenega vitrijola, ki ga je poslala dne 9. t. m. Goriška zveza gospodarskih zadrug in društev v Gorici, po kemični preiskavi, sledečo sestavo: Železa 0.04%, kar odgovarja vsebini 0.20% čistega kristalizovanega železnega vitrijola; bakra 25.29%, kar odgovarja vsebini 99.50% kemično čistega kristaliziranega bakrenega sulfata. Na podlagi teh podatkov se izreka, da je preiskani vzorec bakrenega vitrijola **jako dober**. V Gorici, dne 12. prosinca 1909. Vodstvo c. kr. kmetijsko kemičnega poskušališča. L. S. I. Bolle l. r.

Smrtna kosa. — V četrtek je umrl v Tupelčah na Krasu g. Alojzij Abram v visoki starosti 86 let. Pokojnik je bil več let štanjelski župan, član cestnega odbora za komenski okraj ter ud okrajnega šol. sveta za sežanski okraj. Bil splošno priljubljen in spoštovan pri vseh, ki so ga poznali. Bil je brat pred nekaj leti na Dunaju umrlega senatnega predsednika pri najviš. sodišču Filipa Abram ter pred dvema leti v Gorici umrlega bivšega deželnega poslanca in odbornika dr. Josipa Abram. — Pogreb pokojnika se je vršil danes zj. ob 9. uri. — Spoštovani družini Abramovi in vsem žalujočim ostalim naše iskreno sožalje!

Danes po noči ob 3. in pol uri je umrla v Gorici v ulici Ascoli št. 16 po daljši bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče v starosti 56 let, gospa Katarina Vuga roj. Bratuš, mati preč. g. kurata podgorskega Cirila Vuge. Blaga pokojnica bila je skrbna mati, prava krščanska žena in zavedna Slovenka. Pogreb bode jutri ob 5. popoldne. Žalujočirodbini naše is-

kreno sožalje, blagi pokojnici pa svetila večna luč!

Osebnost. — Dr. Josip Mantuani, varuh c. kr. dvorne knjižnice na Dunaju, je imenovan za varuha kranjskega deželnega muzeja.

Mestni očetje štrajkali ka-li? — Za včeraj popoldne ob 6. uri je bila napovedana seja goriškega starešinstva. Do 7. ure so čakali in iskali starašine, prišlo jih je skupaj samo 13. Štirinajstega pa, ki bi bil potreben, da bi bila seja sklepna, niso mogli dobiti. Zato so prenesli sejo na prihodnji torek.

Smešni Lahi — laški Videm v nevarnosti? — Te dni se vrši v Vidmu na Laškem velik konjski sejm. Za ta sejm je razposlal v to določeni odbor plakate raznim občinam ob avstrijski meji, na katerih je bilo čitati razne olajšave avstrijske in italijanske mejne oblasti, katere so dovolile onim avstrijskim posestnikom, ki se s svojimi konji udeležijo sejma v Vidmu. Da je ta odbor razpošiljal tudi slovenske plakate, je samoobsebi umevno, saj vemo, da se mnogo naših konjerejev udeležuje tega sejma, posebno naši hribovci, ki so znani kot izvrstni konjerejci in ki slovi daleč naokoli njih izvrstno konjsko pleme (cavallo caporetano). V to določeni odbor je pa zagrešil „velikansko nepravilnost“. Čujte kakšno! Pomotoma je namreč poslal v nekatere furlanske občine slovenske plakate. To so vam zagnali vik in krik Lahi zaradi tega! Koj so protestirali proti takemu „žaljenju“ ital. ljudstva in klicali na pomoč vse ital. oblasti. Iz laških listov bi človek skoro posnel, da je laški Videm v nevarnosti pred slovensko poplavo in da je le še vprašanje kratkega časa, da se to zgodi. Pa so res občutljivi ti Lahi. Stavimo, da ako bi slučajno dobile furlanske občine nemške plakate, bi Lahi molčali, kakor molčijo, ko dobivajo od avstrijskih oblasti nemške rešitve, kakor molčijo, ko imamo v Gorici nemške srednje šole, kakor molčijo k nemški „Schulvereinski“ šoli v Gorici in jo celo še podpirajo. Zamerili so videmskemu odboru za konjski sejm, da je dal tiskati tudi slovenske plakate. No, videmski Lahi so praktičnejši ljudje kakor pa goriški in znajo bolj vabiti ljudstvo k sebi, kakor goriški Lahi, ki Slovence preganjajo vzlic temu, da Slovenci vzdržujejo Gorico. — Sicer pa smo videli še te dni v naši okolici pribite laške lepake, ki so naznanjali neko prireditve v Furlaniji. In kaj se je zgodilo? Nič! Lepak še danes visi cel na zidu. Torej le nikar se ne preveč razburjati za take ničarije.

„Lega nazionale“, podružnica za Gorico, je imela svoj letni občni zbor v mestni palači. Predsedoval je župan Bombig. Dohodkov l. 1908. je bil kron 22.457-94, stroškov K 7382-06. Posebno glasen je bil dr. Venier, ki je polagal posebno važnost na Podgoro. 58 otrok hodi v tamkajšnji otroški vrtec, okolo 80 v laško ljudsko šolo. V kratkem nameravajo otvoriti tam deklško ljudsko šolo. Pozor, Slovenci! Posnemajmo Lahe v podpiranju slovenskih šol!

Poštni urad v Pevmi. — S 1. junijem t. l. se odpre v Pevmi poštni urad. Torej vendar enkrat!

Častno kolajno za 40-letno zvesto službovanje je dobil posestnik g. Ivan Vižintin iz Rubij, nadzornik delavcev pri baronu Bianchiju v Rubijah.

Selski liberalci ne morejo mirno spat zaradi županske volitve v Črničah. Niso jim še zadosti klofute, katere so dobili, hočejo še zadnjo izzvati z rekuzom, katerega so vložili proti izvolitvi župana Bolkota.

Vozni red. — S 1. majem nastopi na državnih železnicah kakor tudi na južni in sploh drugih železnicah v veljavno poletni vozni red. Na progi državnih železnic so spremembe še precejšnje. Vozila bodeta namreč od 1. maja naprej tudi dva nova vlaka na progi Jesenice-Trst in sicer št. 501 in 502, ki bodeta imela poseben pomen za zvezo med

Berolinom in Trstom in ko se odpre črta čez Ture za zvezo med Trstom in Monakovem. Vlak št. 501 bode odhajal z Jesenic ob 5:29 zj. in bo prihajal v Trst ob 8:44 zj. — Vlak št. 502 bo odhajal iz Trsta ob 8:45 pop. in bo prihajal na Jesenice ob 12:14 ponoči. — Sicer pa dobe naši naročniki prihodnjo soboto kot prilogo našega lista natančen vozni red po raznih železničnih črtah, katerega priredi v ta namen v imenu „Krojaške zadruge“ g. Teodor Hribar.

Vabilo k veselici, katero priredi v Rupi kršč. soc. izobr. društvo „Danica“ dne 25. t. m. ob 4. uri popoldne. Vspored: 1. Telovadba; 2. J. Aljaž: „Zakipi duša“, moški zbor; 3. S. Gregorčič: „Velikonočna“, deklamacija; 4. J. Laharnar: „Mladosti ni“, mešani zbor iz Mirna; 5. D. Vodopivec: „Zamorec“, šaljiv prizor; 6. J. Aljaž: „Ujetega ptiča tožba“, mešani zbor; 7. J. Aljaž: „Oj z Bogom ti planinski svet“, mešani zbor iz Mirna; 8. * * „Bog za doto“, veseloigra v štirih dejanjih; 9. * * „Venček narodnih“, ženski zbor; 10. Prosta zabava. — Pri telovadbi in veselici svira godba. Vstopnina 40 v, sedeži 1 K. Pridite!

Vabilo k veselici, katero priredi „Kat. sl. izob. društvo v Cerovem“ dne 25. t. m. ob 4. in pol uri pop. na dvorišču g. Alojzija Prinčič v Dol. Cerovem s sledečim vsporedom: 1. Govor; 2. „Pribeli“, J. Laharnar, poje mešani zbor K. s. i. d. v Cerovem; 3. Deklamacija: „Kmetški hiši“, 4. F. S. Vilhar: „Slovenac i Hrvat“, poje moški zbor K. s. i. d. Kronberg; 5. V. Vodopivec: „Pomladno cvetje“, udarja tamburaški zbor K. s. i. d.; 6. Deklamacija: „Oj z Bogom ti planinski svet“, 7. F. Ferjančič: „Venček narodnih pesmi“, poje moški zbor K. b. d. Št. Ferjan; 8. Igra: „Blaga duša“, 9. V. Vodopivec: „Vesela družba“, udarja tamburaški zbor K. s. i. d. Kronberg; 10. J. Laharnar: „Pomladna“, poje mešani zbor K. s. i. d. Cerovo; 11. Deklamacija: „O nevihti“, 12. A. Baer: „Iz tujine“, poje moški zbor K. s. i. d. Kronberg; 13. „Moj vrt z zelenjem ograjen“, 14. A. Cohnbej: „Oceana“, udarja tamburaški zbor K. s. i. d. Kronberg; 15. Šaljiv prizor: „Zamorec“. Vstopnina k veselici 40 v, sedeži 20 v. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Deklški licej. — Zavod čč. sester de „Notre Dame“ tu v Gorici je zabil z ministerskim odlokom z dne 12. aprila za svoj drugi razred pravico javnosti. Na liceju se poučuje tudi slovenščina in tvori obligaten predmet za vse gojenke slovenske narodnosti. Licej se je z lanskim šolskim letom otvoril in bo štel kakor drugod šest razredov. S prihodnjim šolskim letom se otvori III. razred. Toliko za sedaj na znanje onim slovenskim družinam, ki bi svojim hčerkam hotele pridobiti višjo splošno izobrazbo, kakor jo zahteva sedanja moderna doba.

Slovensko gledališče v Gorici. — Danes v soboto, ob 8. in pol se igra prelepi A. Quimerov igrokaz „V dolini“, ki vzbuja posebno zanimanje. Glavne uloge so v rokah gdč. Winterove, g. Nučiča in g. Povheta. Sodeluje ves ensemble. Opozarjamo še enkrat cenjeno goriško gledališko občinstvo na to zanimivo noviteto. — Jutri v nedeljo, dne 25. aprila se uprizori izvrstna češka veseloigra „Vročata“, krepka satira, spretno lokalizovana na slovensko društveno življenje. Slavno občinstvo, ki se hoče zabavati in se čez mero nasmejati, naj pohiti jutri v obilem številu v „Trgovski dom“. — V torek, dne 27. aprila se vrši sedma predstava in sicer pride na vrsto znamenita italijanska drama „Nepošteni“ od Gerolamo Rovetta, ki je bila leta 1892 od italijanske vlade, kot najboljša in najbolj uspelo delo, odlikovana s častno nagrado. — V četrtek, dne 29. aprila se igra francoska satirična burka „Dobri sodnik“ od Aleks. Bissona.

Za lastnike psov. — Ponovno se opozarja lastnike psov, naj strogo

pazijo, da bodo imeli psi nagobčnike kajti doznalo se je, da so se v nekaterih občinah v goriški okolici pojavili stekli psi, ki niso vgrizli le drugih psov, marveč tudi dve deklici. V korist lastnikov psov torej še enkrat opozarjamo, da mora imeti vsak pes nagobčnik. Pse tudi z lastnikom se ne sme pripeljati v nobene javne lokale, gostilne, kavarne, tramvaj, železnico itd. tudi ako imajo nagobčnike, toliko manj seveda ako nimajo nagobčnikov. — Na to se je uže večkrat občinstvo opozarjalo, a ostalo je vse pri starem, prepoved je ostala le na papirju. Še vedno se videva po mestu pse brez nagobčnika in tudi v javnih lokalih. Sedaj oblasti spet razglasajo to prepoved in kdor se ne bode po tej ravnal, bode strogo kaznovan.

Društvo za varstvo zanemarenih otrok za sodni okraj Tolmin je daroval g. Ant. Lazar, župnik v Nemškem Rutu 10 kron. Odbor se mu iskreno zahvaljuje in si želi mnogo vrlih posnemalcev. Obrača se do onih človekov in rodoljubov, ki žele, da bi se naša mladina bolje vzgajala, da bi se čuvala pred pohujšljivostjo in pred duševnim ali telesnim propadanjem, ki si žele moralno in telesno krepkega naraščaja med našim ljudstvom, do onih se obrača odbor s prošnjo, da blagovolijo podpirati društvo. Vsak prispevek se hvaležno sprejme.

Članarina znaša 1 K na leto, ustanovnina pa 25 K. Denarničar je Josip Kavčič, c. kr. davč. viš. upravitelj v Tolminu.

Domači mlin W. Jochmanna v Ajdovščini se nahaja, kakor piše „Neue Freie Presse“ v plačilnih težavah in prosi upnike, da mu dovolijo daljši rok za vračilo dolgov. Pasiva znašajo baje 800.000 K, večinoma v hipotekah in dolgovih pri sorodnikih. Najbolj prizadete so ogerske žitne trvdke, manj pa dunajske. Trvdka je prišla v plačilne težave najbolj radi sedanje nestalnosti žitnih cen.

Koze se bodo cepile in sicer: 24. aprila na Grčini v hiši št. 31.; 27. aprila v slov. otroškem vrtu pod Kostanjevico; 30. aprila v „Šol. Domu“; 6. maja v Starigori; 8. maja v slov. otroškem vrtu v ulici sv. Klare; 27. maja pri Barki; 28. maja v „Malem Domu“; 4. junija v Stračicah. Koze bo cepil mestni protofizik dr. Bramo in sicer v vseh navedenih krajih od 4. do 5. ure popoldne.

Nabor novincev v nabornih okrajih Sežana in Komen se ne bo vršil, kakor je bilo določeno v namestniškem oznanilu od 5. aprila 1909, dne 3. in 4., oziroma 7. in 8., ter 11. in 12. maja, ampak v istih dneh meseca junija. — Ravno isto velja o naboru za goriško okolico, ki se bodo vršili iste dni kakor smo poročali, a ne v aprilu, marveč v maju.

Lov na cigane. — V noči od torka na sredo so tatovi vlomili v prodajalno konsumnega društva v Sovodnjak. Odnegli so vrečo kave, nekaj denarja in nekaj sladčic; krčmarju pa, v čegar hiši se nahaja trgovina, odnesli so, kakor se govori 20 K, popili vina kolikor so hoteli, spili kozico mleka itd. Čevljarju Vižintinu tudi iz Sovodenj so odnesli par čevljev, eno ruto in še nekaj drobiža. Drugi dan so našli sosedje ukradene čevlje tik trgovine konsumnega društva zavite v neko ruto, med tem ko o ukradeni kavi ni bilo ne duha ne sluha. — Ko pa je še neki delavec iz Sovodenj na delo v tovarno v Stračice, je opazil pri Barki ob Soči, da so nekatere ženske pobirale zrnje kave po tleh. Sled zrnja je peljala do ciganske barake tik ob Soči pri Barki. Koj se je vrnil doma in povedal domačinom, ki so vse potrebno vkrenili, da se cigani aretirajo. Po dolgem tekanju s kolesi se je vendar posrečilo g. županu štandreckemu, da je vjel enega cigana in ga tiral v občinski zapor, med tem ko so drugi z orožniki sledili še drugim trem ciganom, kateri so bili konečno

aretirani, potem ko so se skrivali po štandrežkem polju proti mirenski cesti pri Barki ob Soči. Cigani tatvino seveda tajé, a po cesti potrošeno zrnje kave jih je ovadilo. Tudi orožniki so našli na mestu, kjer so taborili cigani več zrnja kave po tleh. Sedaj se nahajajo v preiskovalnem zaporu v Gorici. — Čas bi uže bil, da bi se to cigansko klatenje po deželi enkrat onemogočilo, ker je le v škodo in strah deželam.

Porotne razprave v Gorici se prično 2. junija. Predsedovali bodo istim in sicer: predsednik okrožnega sodišča Henrik Cazafura, svetnik viš. dež. sodišča Matija Rutar in deželnosodni svetnik Albert grof Coronini.

— **Požara.** — V četrtek po noči je nastal ogenj v seniku nad hlevom g. Pontonija v ulici Morelli v hiši Zuttionijevi. K sreči se nahajajo ognjegasci blizu omenjene hiše tako, da se jim je posrečilo omejiti ogenj na senik, ki je ves pogorel. — V torek predpoludne pa je nastal ogenj v Orehovljah in sicer pri posestniku Mastenu. Zgorel je hlev, vozovi, ki so bili v hlevu in razno kmečko orodje. Prišli so na lice mesta tudi goriški ognjegasci. Poslopje je bilo zavarovano.

— **Slabo jo je skupil.** — V neki vasi v Furlaniji je zalotil neki brezsrčen čovek mačko v hiši, ki je grizla meso. To ga je tako razjezilo, da je mačko ulovil, jo polil s petrolejem in zažgal. Mačka vsa v plamem je tekla na senik in hkratu je bil senik v plamenu, ki je do tal pogorel. Mačka pa je za par dni vsled opeklin poginila.

— **Zastopnik „Vzajemne zavarovalnice“** v Ljubljani za Gorico stanuje v Kapucinski ulici št. 1, na kar opozarjamo one, ki mislijo zavarovati svoje imetje pri domači zavarovalnici.

— **Južna železnica ima izgubo?** Kakor poročajo z Dunaja, izkazuje bilanca južne železnice za preteklo leto 8 milijonov izgube.

— **Izvanredni občni zbor „Trgovsko-obrtnega društva v Gorici“** izbral si je dne 18. t. m. povsem nov odbor. Takoj po občnem zboru sešel se je novi odbor k seji ter se konstituiral tako-le: predsednik: Josip Rovani, podpredsednik: Avrel Bisail, tajnik: Rafael Vuga, blagajnik: Josip Kutin, knjižničar in gospodar: A. Černigoj ml., odbornika: And. Gabršček, Ant. Koritnik.

Izpred sodišča. — Svoj čas smo poročali, da je policaja aretirala 33-letnega čevljarja Franceta Prešerna in 20-letnega zidarja Jakoba Šuligoja, češ, da sta vkradla zidarskemu podjetniku Perkotu 150 praznih cementnih vreč, in da sta vkradla maslo z voza nekega hribovskega voznika v hotelu pri „Treh kronah“. — Obsojena sta bila in sicer: Prešeren v 4-mesečno ječo z enim postom v mesecu, Šuligoj pa v 10-mesečno ječo z enim postom in trdim ležiščem v mesecu. Po prestani kazni izroče Šuligoja v prisilno delavnico.

25-letni Matej Matašič, doma s Hrvaškega, je bil obsojen v 13-mesečni zapor zaradi težke telesne poškodbe. Delal je v Sesljanu. Nekega dne, ko se je dobil na najel in napil, je zapustil gostilno Kolavčičevo ne da bi plačal. Krčmar ga je ustavil in zahteval plačilo. Namesto tega se je jel pripraviti s krčmarjem in prizadeval mu je z nožem kliko rano v levo ledje. Pri obravnavi je sicer priznal zločin, a se je izgovarjal, da je bil pijan. A vse mu nič ni pomagalo.

Nelepo se je obnašal pri sv. maši, ki se je brala po pok. Mihaelu Durniku v Humu 59-letni Valentin Humar s Huma. Sodišče ga je obsodilo na en teden strogega zaporu z enim postom in enim trdim ležiščem.

— **Reservisti bodo odpušteni** — V četrtek se je začelo prevažanje rezervistov iz Bosne in Hercegovine v domovino.

— **Jubilejni križec.** — Cesar je podelil z Najvišjim odlokom z dne 13. t. m. jubilejni križec vsem onim vojakom, ki so se nahajali od 1. oktobra 1908 in pa do 30. aprila 1909 bodisi v aktivni vojaški službi v Bosni in Hercegovini, ali so pa bili v tem času poklicani pod orožje k vojnim krdelom, ki so se nahajala v Bosni in Hercegovini

ali pa so bila v tej dobi tja poslana. Ravno tako je podelil cesar jubilejni križec vsem rezervistom vojne mornarice, ki so bili poklicani v vojaško službo od 1. oktobra 1908 pa do 30. aprila 1909, kakor tudi vsem onim, ki so bili v ti dobi vkrčani na ladjah donavske vojne flotile. Cesar je odredil tudi, da se všteje vsem onim osebam, ki so se nahajale vsled posebnih odredb v aktivni vojaški službi v dobi od 1. oktobra 1908 pa do 30. aprila 1909 v Bosni in Hercegovini, v Dalmaciji ter ki so bile vkrčane na ladjah vojne mornarice in donavske vojne flotile ta čas podvojno v pokojnino.

Droblinice.

Kje največ grmi? — Učenjaki prirodoslovci so konstatirali, da na leto največ grmi na otoku Javi. 97 dni je v letu, ko tam grmi in se bliska. Za Javo grmi največ na otoku Sumatra, skupno 86 dni, v Hindo 56 dni, na otoku Borneo 54. Na zlati obali v južni Afriki je čuti grmenje 52 dni, v Rio de Janeiro 51 dni. V Evropi grmi v Italiji 31 dni, na Francoskem in južni Rusiji 15 dni, na Angleškem in v Švici 7 dni, v Norveški samo 4 dni. V Kairi, v Egiptu grmi le tri dni, a v severnem Turkestan in na polarnih krajih grmi samo redko kedaj.

Gospodarske vesti.

Pretočite svoje vino! — Pretakanje vina je v kletarstvu jako važno opravilo, katerega ne smemo zamuditi. — Glavni namen pretakanja je, da ločimo od vina drožje, ki se je nabralo na dnu posode. To drožje obstoji namreč po veliki večini iz beljakovine in se zato rado izpridi. Posebno je podvrženo drožje spremembam nekaterih gliv, ki so tudi škodljive, kakor so n. pr. one, ki prouzročajo birso, grenkobo itd.

Dokler je vino mrzlo ali se nahaja v mrzli kleti, ni se toliko bati, da pridejo te škodljive glive do delovanja, pač pa potem, ko se je vino ogrelo, kar se dogaja navadno v aprilu in v maju. — Posebno v naših kletih, ki se nahajajo navadno nad zemljo, se vino včasih močno segreje. Zato moramo biti oprezní, ako nimamo za shrambo vina mrzlih kleti.

Ko se začne drožje v vinu razkrojati, razvija se v njem navadno ogljenčeva sokislina in ta se v vinu vzdiguje, ker je sapa. S seboj pa vzdigne navadno tudi drožje in posledica razkrojanja vinskega drožja je, da začne vino šumeti in se zmoti. To je že slabo znamenje in naši vinogradniki se ga boje, dobro vedoč, da sledi dostikrat prvemu šumenju, drugo, ki vzame vinu njegovo lepo barvo in ga polagoma izpridi. Kdor bo svoje vino redno pretakal, njemu se ni bati, da bi se drožje vzdignilo. Osobito je važno pretakanje takrat, ko se začne klet razgrevati, kar pade navadno v sedanji čas.

Kmetje, ki niste še pretočili svojega vina, ne odlašajte toraj preveč s tem prekoristnim delom.

Spomladna paša. — Letošnje pomankanje krme bo marsikatero gospodarja prisililo, da bo pričel z zgodnjo pomladno pašo. Taka paša ugaja živini bolj kakor košenici. Če imamo po takih prostorih pozneje kositi, se na vsak način priporoča, da jih po končani paši nekoliko pognojimo. Za take prostore je najboljši gnoj gnojnica ali pa čilski soliter, ki hitro deluje in vpliva posebno na rast trave.

Kinematograf Salon Central.

PROGRAM:

Vidno od 25. apr. do 1. maja.

Slikovita Ankona. — Smolar v društvu. — Tilda krotilka levov. — Na mrzlo postavljen. — Hooh-hji, reka v Indiji. — Salome. — Pes je utekel. — Raklama za šampanjec.

Nepr.klicljive znižane cene!

Predstave ob delavnikih ob 6, 7, in 8 uri zvečer. V nedeljo predpoldne ob 11 uri predp., popoldne ob 2., 3., 4., 5., 6., 7. in 8. uri.

Krojaška zadruga GORICA.

Za poletni čas

so ravnokar došle razne v velikanski izbiri krasne novosti

MODNEGA BLAGA

za ženske in moške obleke, zephyr za bluže in moške srajce, barve so garantirane.

V zalogi ima tudi rumbersko in šlezijsko platno, namizne prte, serviete, brisalke, žepne robce, blago za neveste, za hotele in restavracije itd.

Vabim vse P. N. odjemalce najspoštljivejše v našo trgovino.

Prepričali se bodo, da je naša tvrdka

P R V A

ne le po kakovosti blaga, ampak da smo tudi neprekosljivi kar se tiče

dobrega ukusa.

Zagotavljam Vas točne in solidne — postrežbe in nizkih cen. —

Zato prosim, da si ogledate našo novo trgovino in zalogo.

Z odličnim spoštovanjem

udani

Teodor Hribar.

Priporočamo našim rodbinam
Kolinsko cikorijo

Naznanilo.

Podpisani naznanjam slavnemu občinstvu v mestu in na deželi, da sem prevzel od gospoda St. Nosič-a brivnico na Travniku št. 21, ter se priporočam za mnogobojni obisk. Ob enem prevzemem tudi maskiranje pri narodnih društvih na deželi. — Postrežem točno in solidno.

Franc Novak,
brivec.

Pijanosti ni več.

Uzorec tega čudežnega izdelka „COZA“ se pošlje brezplačno.

More se dati v kavi, v mleku, v pivu, v vinu ali v jedilih ne da bi pivec to zapazil. Prašek „COZA“ učinkuje čudovito, tako, da se pivcu pristudi alkohol in vse alkoholne in močne pijače. Ta prašek deluje tako mirno in gotovo, da mu ga smejo dati žena, sestra ali hči dotičnika, ne da bi on zapazil, kaj je resnično povzročilo njegovo zdravljenje.

Prašek „COZA“ je prinesel mir v tisočere družine, je rešil ogromno oseb sramote in ponižanja, da iz takih oseb je

celo napravil čvrste, močne in vsakega dela zmožne ljudi. Ta prašek je že marsikatera mladeniča spravil nazaj na pravo pot sreče ter je podaljšal za mnogo let življenje mnogim osebam.

Zavod, ki poseduje ta čudodelni prašek, pošlje vsem onim, ki zahtevajo knjigo s 1500 zahvalam, in en vzorec. Dopisuje se v nemškem jeziku.

Zajamčeno je, da je prašek popolnoma neškodljiv.

COZA INSTITUTE 62, Chancery Lane
London 257 (Anglija)
Na pisma je dajati znamko 25, na dopisnice za 10 stotink

Poprava in
komisijska
zaloga dvo-
koles in si-
valnih stro-
jev, gramo-
fonov za
koncerte
in gostilni

ter vsakovrstne plošče,
zastopnik automatov za
gostilne in vsakovrstnih
kmetijskih strojev. —
Stara dvokolesa
se emajlirajo po
ceni z ognjem pri
BATJE L-U

GORICA Stolna ulica 3-4.

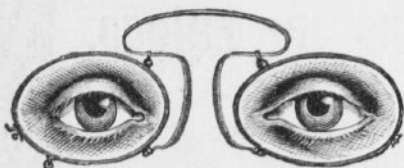
Prodaja tudi na mesečne obroke. — Novi slo-
venski ceniki franko.

POZOR!

Edini specijalist - optik

J. Primožič

Gorica na Kornu št. 13,

priporoča svojo bogato zalogo optičnih predmetov kakor: raznovrsna očala bodisi niklasta ali zlata v vseh števkih, (Bergkristal), leče itd. vse le po zdravniških predpisih.

Velika izber: barometrov, toplomerov, zdravniških toplomerov, kukal za lovcu in hribolazce, vage za vino, žganje in razne druge tekočine, mikroskopov ter drugih predmetov spadajočih v to stroko.

Popravlja se izvršujejo točno in po zmernih cenah, — Cena blagu konkurenčna.

Na željo se pošilja blago tudi na dom. Za mnogobrojna naročila se toplo priporoča

J. Primožič, optik.

Oho

veni vidi vici!

Ponovljena in povečana trgovina svetovno znanih čevljev in klobukov trdke

J. Medved

Gorica

je otvorjena v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“.

Ocenjevanje omenjenih premetov prepusti trdka onim ki se jih poslužujejo že od početka, kar daje dovolj garancije da bode podjetje vsestransko napredovalo.

Kdor želi biti dobro postrežen poslužuje naj še novega podjetja

,OHO'.

SLOVENC!

Zavarujte svoje imetje pri domači „Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani“, ki ima svojega zastopnika v Gorici, v Kapucinski ulici št. 1.

Cerkvena mizarska dela
v rimskem in gotičnem slogu
izdeluje

A. Černigoj-Gorica.

Vabilo

IX. rednemu občnemu zboru „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici,

registrovane začrtege z neomejeno zavezo

ki se bode vršil

dne 10. maja t. l. ob 10. uri predpoludne v posojilnični posvetovalnici.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računskega sklepa 1908, in določba o uporabi dobička.
4. Volitev nadzorstva.
5. Sprememba pravil.
6. Poročilo o reviziji.
7. Slučajnosti.

Odbor.

Epilepsija.

Kdor trpi na epilepsiji, bolezen sv. Valentina in na drugih sličnih boleznih, ta naj se obrne na privilegirano lekarno Schwanen-Apotheke, Frankfurt A. M. Tu dobi tozadevno brošuro brezplačno.

Rojaki! Spominjajte se ob vsaki priliki „Šolskega doma“.

Obleke

po najnovejšem modernem kroju za deklice manjše in odrasle, za dame in gospode dobe se v

Grazer Kaufhaus, Graz

Jakominiplatz 14

= (v svoji lastni prodajalnici) =

Ta trgovina je prve vrste za konfekcijsko blago, za perilo in za platneno blago, za pletenine in za obutev.

Ilustrovani ceniki se dobivajo zastopnj in franko.

Svoji k svojim!

Staroznana narodna trdka:

Anton Iv. Pečenko

GORICA, ulica Jos. Verdi 26,

postreže pošteno in točno s pristnimi belimi in črnimi v ni iz lastnih in drugih priznanih vinogradov; potem s pylenjskim pivom „prazdroj“ iz sloveče češke „Meščanske pivovarne“, in izbornim protivinskim pivom iz pivovarne kneza Schwarzenberga v Protivinu na Češkem, in sicer v sodčkah in steklenicah; z domačim pristnim tropinovecem I. vrste, lastnega pridelka v steklenicah.

Vino dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrske države v sodih od 56 lit. naprej franko goriška postaja.

Cene zmerne.

Jakob Miklus

mizar in lesni trgovec
v Podgori

na voglu železniškega mosta
(na cesti, ki pelje proti Gradiški)

Trguje tudi z opeko, ima veliko zalogo vsakovrstnega trdega in mehkega lesa domačega in tujega, veliko zalogo pohištva, vinskih posod, stiskalnic itd.

Vir zdravilja

so alkohola proste pijače, med katerimi so nedosežni s pomočjo

šumeči limonadni bonboni.

(malinov, limonov, jagodni, češnjev in marelični okus)

šumeča limonada.

Prvo češko delniško društvo za orient.

Sladkorno blago in čokolado prej
A. Mavšner, Kraljevi Vinogradi.